

ABBA LIBANOS, EL SANT MAGÍ DE LALIBELA (ETIÒPIA)

Silvestre Palà

Paral·lelismes entre les vides de Sant Magí i Abba Libanos

Tots sabem que Sant Magí, segons algunes tradicions, era fill d'una noble casa de la Borgonya i es retirà a la Brufaganya on va fer vida eremítica. Durant trenta anys va viure dintre d'una cova. El prefecte Dacià de Tarragona va enviar un soldats per fer-lo pres quan va saber que convertia molta gent al cristianisme amb les seves oracions i miracles. Una vegada arribats a la Brufaganya, els soldats l'arrossegaren i martiritzaren de tal forma que els botxins quedaren cansats i assedegats. Sant Magí, picant tres cops amb son gaiato a la roca viva, va fer sortir tres fonts amb aigua dolça i agradable i així van podedu beure.

Abba Libanos, que vol dir Pare Libanos, va arribar a Etiòpia procedent d'Egipte cap a finals del segle V. Era un dels nou monjos que van evangelitzar les terres del nord de l'actual Etiòpia després que l'emperador d'Axum, Frumenci, es convertís al cristianisme a mitjans del segle IV.

La llegenda diu que va traduir l'Evangeli de Sant Mateu, però va ser

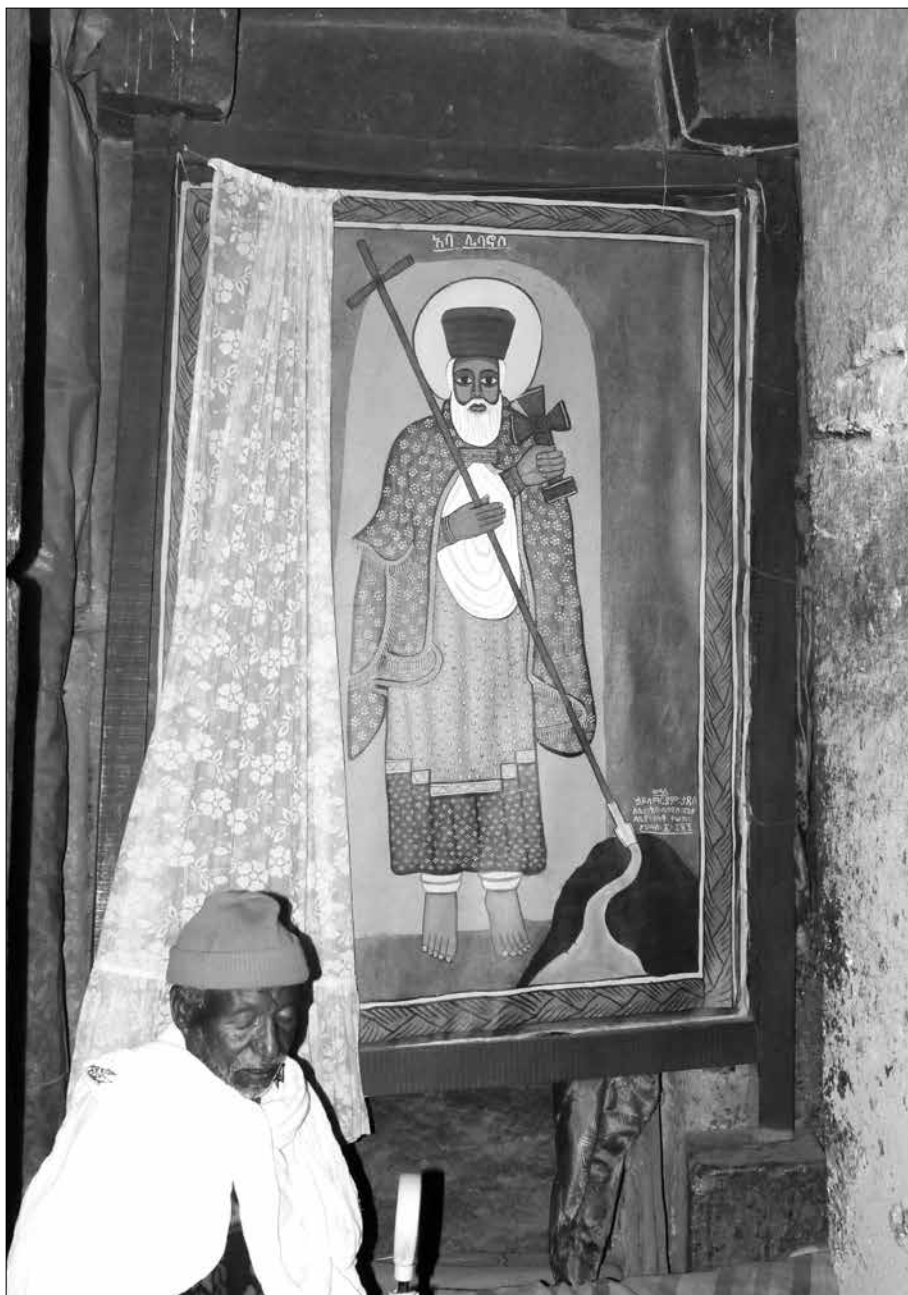
famós sobretot pels seus miracles: picant a les roques amb el seu bastó en forma de creu feia brollar l'aigua i ajudat per les seves oracions curava els malalts.

Un dels seus miracles més famosos que transcriu la tradició podria haver passat a l'església que té dedicada a Lalibela, església de la que parlarem més endavant. La crònica diu això: *Mentre estava en una cova, quan va beneir l'aigua amb el signe de la creu, va començar a ploure i a sortir aigua arreu i va manar l'oceà que sortís de mare i que les aigües fluïssin cap a les valls i muntanyes.*

És evident el paral·lelisme entre les vides que explica la tradició dels dos sants i que té l'aigua miraculosa com a nexa d'unió.

La iconografia

La iconografia dels dos sants és molt similar: en ambdós casos ens presenten la figura d'un ancià venerable, amb llarga barba i amb el bastó o gaiato picant la roca viva d'on raja una font d'aigua abundant. Quan un observa la figura de l'Abba Libanos immediatament l'associa amb el Sant Magí que coneixem nosaltres. La

La icona del sant amb el sacerdot que té cura del recinte. Foto de Silvestre Palà.

fotografia que acompanya aquest treball va ser feta a Beta Abba Libanos (església del Pare Libanos) de Lalibela el mes de juny d'aquest mateix any 2013.

L'església Abba Libanos de Lalibela.

La ciutat de Lalibela, antigament anomenada Roha, va rebre el seu nom de l'emperador Gebra Maskal Lalibela (1172-1212) que va voler construir una nova ciutat de Jerusalem com a resposta a la conquesta de Terra Santa per part dels musulmans. Per això va fer construir un conjunt d'onze esglésies tallades sobre la roca. Algunes d'elles porten el nom de llocs bíblics com Betlem, Gòlgota, Sinaí... El conjunt d'aquestes esglésies va ser declarat Patrimoni Mundial de la Humanitat per la Unesco l'any 1978.

D'entre aquestes esglésies volem fer esment especial a la Beta Abba Libanos que és on es venera la icona del sant. Es tracta d'una església construïda aprofitant una gran cova natural, ja que té la muntanya com a sostre. Té una gran façana exterior amb tres files de finestres, però malgrat això el lloc de culte és petit, estret i fosc i envoltat d'unes altíssimes columnes de

pedra rogenca d'origen volcànic. Una tènue llum misteriosa il·lumina l'altar dia i nit. Diu la llegenda que l'església va ser construïda per l'esposa de l'emperador Lalibela en una sola nit, amb l'ajuda dels àngels. L'església sempre és atesa per un sacerdot i podem assegurar que és visitada constantment pels fidels que veneren el sant.

Reflexió final

Un estudi antropològic més acurat fet per experts segurament trobaria més arguments per comparar dues tradicions separades geogràficament per més de set mil quilòmetres però que s'han desenvolupat en àmbits religiosos que tenen el cristianisme com a denominador comú. Malgrat les diferències de culte entre l'Església Catòlica Romana i l'Església Ortodoxa Etíop, que té ritus antiquíssims que beuen en la tradició copta d'Egipte, malgrat aquestes profundes diferències, la religiositat popular d'ambdues tradicions estaria molt més a prop l'una de l'altra que no pas ho estan les jerarquies d'ambdues esglésies, cadascuna d'elles defensora dels seus dogmes immutables.